

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
za rok 2013

Czeladź, marzec 2014 r.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Zespół Konsultacyjny prowadził bezpłatne poradnictwo i konsultacje dla mieszkańców Czeladzi (w poniedziałek od 16⁰⁰-20⁰⁰ – porady prawne, wtorek 15³⁰-18³⁰ – terapia grupowa dla osób uzależnionych od alkoholu, czwartek 14⁰⁰-20⁰⁰ – porady dla osób uzależnionych od narkotyków, osób z problemem HIV/AIDS, w czwartek od 11⁰⁰ do 13⁰⁰ oraz w piątek od 12⁰⁰ do 14⁰⁰ konsultacje dla osób doznających przemocy, piątek 17⁰⁰-21⁰⁰ zajęcia edukacyjno-korekcyjne ze sprawcami przemocy domowej).
W 2013r. w Zespole Konsultacyjnym udzielono ogółem 715 porad, w tym: 271 porad prawnych, 271 porad dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz 17 porad dla osób współuzależnionych, 114 porad dla osób doznających przemocy domowej, 42 rozmowy edukacyjno – korekcyjne ze sprawcami przemocy domowej. Pomoc psychologa w ramach Zespołu Konsultacyjnego polegała na prowadzeniu grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, na którą uczęszczało średnio 6 osób.
3. Pracownicy Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia PZZOZ w Będzinie prowadzili zajęcia terapii grupowej dla osób uzależnionych, finansowane przez gminę, w wymiarze ogółem 150 godzin rocznie (3 godziny/tydzień). Prowadzono również terapię indywidualną, którą ukończyło 68 pacjentów uzależnionych i 14 pacjentów współuzależnionych (dotyczy programu podstawowego psychoterapii). Poradnia realizowała również program psychoterapii pogłębionej, w którym uczestniczyło 96 osób, oraz pogram dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym uczestniczyło 39 osób.
4. Klub Abstynenta „Metamorfoza”:
 - prowadzono terapię dla osób uzależnionych (100 godzin rocznie),
 - odbywały się spotkania społeczności klubowej wraz z rodzinami,
 - zapewniono bazę lokalową Klubu (Czeladź, ul. 11 Listopada 8).W Klubie Abstynenta organizowano również inne formy rehabilitacyjne dla osób uzależnionych oraz ich rodzin m.in.:
 - w terminie od 01.07.2013 do 11.07.2013r. zorganizowano obóz terapeutyczny dla 27 członków Klubu w miejscowości Długopole Zdrój - Ponikwa,
 - zapewniono udział członków Klubu Abstynenta w XXII Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Abstynenckiej – Zamczysko 2013 (zakupiono nagrody).
5. Stowarzyszenie „Karaoke”:
 - raz w tygodniu odbywały się spotkania z osobami potrzebującymi pomocy w związku z problemem alkoholowym (czwartki od 15.30 do 20.00, MOSiR Czeladź, ul. Sportowa 2).

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Wsparcie działalności placówek zajmujących się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom. Dofinansowano Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie - dotacja na prowadzenie Zespołu Konsultacyjnego w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Czeladzi:
 - zapewniono konsultacje prawnika (4 godz./tyg.), terapeuty ds. uzależnień od środków psychoaktywnych (6 godz./tyg.), specjalisty ds. przemocy w rodzinie (4 godz./tyg.), psychologa (4 godz./dziennie);
 - pokryto koszty 0,5 etatu pracownika pierwszego kontaktu (pielęgniarki) dla osób uzależnionych od alkoholu;
 - pokryto koszty 0,5 etatu instruktora terapii uzależnień – członka Zespołu Konsultacyjnego;
 - sfinansowano ryczałt przeznaczony na pokrycie kosztów prowadzenia Zespołu Konsultacyjnego do wysokości 10 % wynagrodzenia pracowników w/w zespołu.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2013r.:
 - wpłynęły 102 wnioski dot. wszczęcia postępowania o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu,
 - nie kierowano do Sądu Rejonowego w Będzinie wniosków o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
 - odbyło się 8 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- 43 osoby skierowano na badanie do biegłych sądowych orzekających o stopniu uzależnienia od alkoholu ze wskazaniem rodzaju zakładu leczenia odwykowego,
 - przeprowadzono 197 rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami uzależnionymi oraz z członkami ich rodzin,
 - 4 osoby wyraziły zgodę na leczenie zamknięte, 18 osób dobrowolnie poddało się leczeniu psychiatrycznemu,
 - zaopiniowano 63 wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy.
3. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna na bieżąco przyjmowała młodzież i rodziców w ramach wczesnej interwencji w uzależnieniach.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

1. Prowadzono programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży: „Bezpieczne Przedszkole”, „Bezpieczna Szkoła” oraz „Bezpieczne Gimnazjum”.
Główne cele programów to:
 - kształtowanie bezpiecznych zachowań,
 - redukcja zachowań agresywnych,
 - redukcja zachowań przestępczych,
 - redukcja zachowań wskazujących na demoralizację.
 Program „Bezpieczne Przedszkole” skierowany był do dzieci 6-letnich, program „Bezpieczna Szkoła” adresowany był do uczniów IV klas szkół podstawowych, natomiast uczniowie klas I gimnazjów realizowali założenia programu „Bezpieczne Gimnazjum”.
 Jak co roku, przedstawiciele Komisariatu Policji, Straży Miejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej prowadzili wśród dzieci i młodzieży pogadanki dydaktyczne. W ramach realizacji programu „Bezpieczna Szkoła”, „Bezpieczne Gimnazjum” w 2013r. Wydział Rozwoju Społecznego sfinansował program profilaktyczno-wychowawczy pt. „Requiem dla życia”. W ramach tego przedsięwzięcia odbyły się zajęcia dla uczniów, szkolenie dla kadry pedagogicznej oraz prelekcje dla rodziców.
 Z kolei 3 czerwca 2013r. w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w ramach „Bezpiecznego Przedszkola” odbyło się uroczyste podsumowanie Programu. Impreza dla dzieci miała charakter sportowy, organizatorem było Przedszkole Publiczne nr 7, Przedszkole Publiczne nr 9 oraz Akademia Piłki Nożnej.
 W działaniach objętych w/w programami wzięło udział ok. 960 uczniów (ok. 480 dzieci 6-letnich, 230 uczniów klasy IV szkół podstawowych, 250 gimnazjalistów).
 Ponadto w czeladzkich placówkach oświatowych, w okresie od 4 lutego do 26 czerwca prowadzono konsultacje psychologiczne z uczniami zagrożonymi problemami uzależnień i przemocy. Z tej formy wsparcia skorzystało 15 uczniów.
2. Prowadzono działalność edukacyjną poprzez zapewnienie możliwości udziału dzieciom i młodzieży w konkursach profilaktycznych w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł.
3. Wychowawcy klas wraz z pedagogami szkolnymi prowadzili (zgodnie z terminarzami wewnętrznymi szkół) pracę profilaktyczną z rodzicami zintegrowaną z programami wychowawczymi, która polegała na:
 - podejmowaniu zagadnień z zakresu profilaktyki uzależnień w trakcie zebrań śródrocznych,
 - rozpowszechnianiu informacji o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc w problemach uzależnień i przemocy w rodzinie,
 - przekazywaniu materiałów edukacyjnych.
4. Przez cały rok 2013 prowadzono w placówkach oświatowych zajęcia pozalekcyjne z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci z rodzin zagrożonych /łącznie w 2013r. 1592 godziny/ tj.:
 - liczba godzin w okresie od lutego do czerwca - 944 w tym: zajęć opiekuńczo – wychowawczych 676 godzin oraz 268 godzin zajęć taneczno-ruchowych,
 - liczba godzin od października do grudnia - 648 w tym: zajęć opiekuńczo – wychowawczych 460 godzin oraz 188 godzin zajęć taneczno-ruchowych;

- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – ok. 180
- Ponadto zajęcia opiekuńczo – wychowawcze prowadzono także w:
 - Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Filia w Czeladzi,
 - Świetlicy Profilaktycznej Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus,
 - Świetlicy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 5. Prowadzone były także pozalekcyjne zajęcia sportowe i rekreacyjne:
 - Miejski Szkolny Związek Sportowy realizował zajęcia sportowo - rekreacyjne, którymi objęte zostały dzieci ze wszystkich szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ogółem w zajęciach sportowych lub rekreacyjnych uczestniczyło około 430 dzieci. W w/w szkołach realizowano tygodniowo 37 godzin zajęć sportowych z różnych dyscyplin: piłka nożna, koszykówka, siatkówka, tenis stołowy, badminton, pływanie oraz gry i zabawy dla najmłodszych uczestników. Oferta zajęć sportowych była formą zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z trudnych wychowawczo środowisk. Zajęcia realizowane były systematycznie, a dostęp do nich był powszechny. Zajęcia zawierały aspekty edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne. W 2013r. łącznie zrealizowano 703 godziny zajęć sportowo – rekreacyjnych; Ponadto od 11 stycznia do 1 lutego oraz od 2 lutego do 31 marca realizowano zajęcia w ramach upowszechniania sportów zimowych, w których łącznie wzięło udział 160 dzieci. MSZS organizował również imprezy i zawody sportowo – rekreacyjne o charakterze profilaktycznym (m.in.: Mistrzostwa Czeladzi w: pływaniu, badmintonie, siatkówce, lekkiej atletyce, piłce nożnej, szachach, tenisie stołowym, piłce ręcznej, koszykówce, Biegi Przełajowe im. Edwarda Maczugi).
 - „Akademia Piłki Nożnej Czeladź” organizowała w 2013r. zajęcia pozalekcyjne ogólnorozwojowe dla dzieci z czeladzkich przedszkoli (PP1, PP4, PP7, PP9, PP10, PP11) oraz szkół podstawowych (SP1, SP3, SP7) jako alternatywnych form spędzania wolnego czasu. W zajęciach uczestniczyło łącznie około 260 dzieci.
- 6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013r. realizował dożywianie 79 dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych w świetlicach: SP3, SP7, Filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny, Świetlicy Środowiskowej. Ponadto Wydział Rozwoju Społecznego dofinansował dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczo – wychowawczych uczęszczających do świetlicy przy Zespole Szkół Specjalnych.
- 7. Współpracowano ze Zgromadzeniem Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus prowadzącym świetlicę profilaktyczną. W 2013r. pokryto koszty zakupu paczek mikołajkowych i świątecznych, oraz dofinansowano zakup zabudowy meblowej.
- 8. w 2013r. zorganizowano wakacyjne wyjazdy terapeutyczne dla dzieci z terenu naszego miasta:
 - kolonie letnie dla 45 dzieci ze szkół podstawowych w Wiśle w terminie od 1 lipca do 14 lipca,
 - obóz pobytowy dla 15 uczniów czeladzkich gimnazjów w Wiśle w terminie od 12 lipca do 26 lipca.
 Ponadto zapewniono pobyt w Zakopanym 9 dzieciom z parafii św. Mateusza (15-27 lipca 2013r.) oraz 14 podopiecznym świetlicy środowiskowej prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus, które wypoczywały w Białym Dunajcu od 12 do 25 lipca 2013r.
- 9. W ramach „Akcji Zima” od 11 lutego do 22 lutego 2013r. przy współpracy z Harcerskim Kręgiem Seniorów zorganizowano Harcerską Akcję Zima dla uczniów szkół podstawowych z naszego miasta. W programie HAZ 2013 znalazły się takie atrakcje jak wycieczki do kina i egzotarium, turnieje sportowe, zajęcia plastyczne, teatrzyk „Kot w butach”, bal maskowy i wiele innych ciekawych zajęć. W Harcerskiej Akcji Zima wzięło udział 180 dzieci.
- 10. W ramach „Akcji Lato” przy współpracy z Harcerskim Kręgiem Seniorów zorganizowano „Nieobozową Akcję Letnią”. W 2013 akcja trwała 4 tygodnie: od 1 do 12 lipca (I turnus), oraz od 15 do 26 lipca (II turnus). NAL każdego roku cieszy się ogromnym zainteresowaniem dzieci i młodzieży. Podczas pobytu na obozie, organizatorzy zapewnili uczestnikom NAL- u wiele atrakcji w postaci wycieczek autokarowych i pieszych, realizowano zajęcia harcerskie, sportowe i plastyczne. Dzieci uczestniczyły w wycieczkach: do Górnośląskiego Parku Etnograficznego w Chorzowie, do Parku Dinozaurów i Rozrywki Dinolandia w Inwałdzie, do Leśnego Parku Niespodzianek w Ustroniu, do Krainy Dziecięcej Rozrywki „Nibylandia” w Katowicach, do Złotego Potoku. W 2013 roku zgromadziła 180 dzieci.
- 11. Organizowano sportowe i kulturalne imprezy o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży:

- 7 kwietnia 2013r. w SDK „Odeon” odbyło się widowisko teatralne pt. „Prosiaczek Brudasek” z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia dla dzieci w młodszym wieku szkolnym,
 - 2 czerwca 2013r. w plenerze - przy SDK „Odeon” zrealizowano widowisko teatralne pt. „Wyspa skarbów” z okazji Dnia Dziecka,
 - ufundowano nagrodę na XXII Integracyjne Mistrzostwa Śląska i Zagłębia Szkół Specjalnych w tenisie stołowym, które odbyły się 8 marca w hali MOSiR,
 - ufundowano nagrody dla uczestników finału programu „Bezpieczne Przedszkole”,
 - ufundowano nagrody dla laureatów zawodów wędkarskich organizowanych przez Polski Związek Wędkarski Koło nr 6 w Czeladzi z okazji Dnia Dziecka,
 - zakupiono słodycze dla dzieci uczęszczających na Świetlicę Środowiskową z okazji obchodów Dni Czeladzi,
 - zakupiono kostiumy dla dzieci należących do zespołu „Misz-Masz” oraz sfinansowano przewozy Zespołu na profilaktyczne przeglądy taneczne,
 - sfinansowano słodkie upominki oraz program artystyczny dzieciom z rodzin zagrożonych problemami uzależnień z okazji „Mikołajek” (6.12.2013r. Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”).
12. W związku z propagowaniem informacji o zasobach lokalnej koalicji trzeźwościowej, idei związanych ze zdrowym stylem życia w lokalnych mediach na bieżąco współpracowano z miesięcznikiem „Echo Czeladzi”.
13. Zakupiono materiały edukacyjne i informacyjne m.in.:
- materiały promujące kampanię „Narkotyki to mnie nie kręci”,
 - materiały promujące ogólnopolską kampanię „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,
14. Miasto na bieżąco współpracuje z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie – realizuje kampanie profilaktyczne PARPA („Cięża bez alkoholu”, „Wyhamuj w porę” – dystrybucja plakatów).

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązaniu problemów alkoholowych

1. Umożliwiono uczestnictwo w szkoleniach w celu podnoszenia kwalifikacji w zakresie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom:

- sfinansowano szkolenie członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pt. „Praca GKRPA oraz służb pomocowych w przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie – problemy i wyzwania w 2013r.” organizowane przez Ośrodek Twórczej Interwencji z Krakowa.

2. Dofinansowano instytucje i organizacje pozarządowe w ramach prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym:

- Miejski Szkolny Związek Sportowy - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych sportowo – rekreacyjnych – dotacja z budżetu Miasta;
- Akademia Piłki Nożnej Czeladź - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych sportowo – rekreacyjnych - dotacja z budżetu Miasta;
- Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psycho – Ruchowym - prowadzenie Ośrodka Wsparcia Rodziny - dotacja z budżetu Miasta;
- Klub Abstynenta „Metamorfoza” – dofinansowanie organizacji obozu terapeutycznego - dotacja z budżetu Miasta;
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – PZZOZ w Będzinie - prowadzenie Zespołu Konsultacyjnego - dotacja z budżetu Miasta;
- Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Będzinie – Filia w Czeladzi oraz Świetlica Środowiskowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - finansowanie kosztów związanych z: zatrudnieniem wychowawców, zakupem pomocy dydaktycznych, organizacją dzieciom rekreacji, dostępu do kultury, sportu i turystyki - budżet Miasta.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

W 2013r. nie podjęto postępowań dot. naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Skierowano 5 wniosków do Sądu Rejonowego za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.

**Wskaźniki efektywności działań
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

wskaźnik	2012r.	2013r.	tendencja
kluby i grupy AA	2+1	2+1	0
rodziny, wobec których Policja przeprowadzała interwencje w związku z naruszeniem przepisów określonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	801	1092	+ 291
porady w Zespole Konsultacyjnym	983	715	- 268
miejsca „pomocowe”	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Telefon Zaufania, Zespół Konsultacyjny, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia PZZOZ w Będzinie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Klub Abstynenta „Metamorfoza”, Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Nowe”, Grupa AA – samopomoc dla osób uzależnionych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Konsultacyjny, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia PZZOZ w Będzinie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Klub Abstynenta „Metamorfoza”, Stowarzyszenie „Kartaoko”, Grupa AA – samopomoc dla osób uzależnionych.	-
rodziny objęte pomocą MOPS z powodu alkoholizmu	87	84	- 3
przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym	Program „Bezpieczne Przedszkole”, „Bezpieczna Szkoła”, „Bezpieczne Gimnazjum”, kolonie z programem profilaktycznym, zajęcia pozalekcyjne, półkolonie.	Cyklicznie - imprezy realizowane w każdym roku	-
Liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia	404	429	+ 25
punkty sprzedaży napojów alkoholowych	Detal – 94 Gastronomia - 29	Detal – 69 Gastronomia - 35	- 25 + 6
cofnięte zezwolenia	0	0	-
interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych – wnioski do Sądu	313 mandatów karnych 3 wnioski do Sądu Rejonowego	375 mandatów karnych 5 wniosków do Sądu Rejonowego	+ 62 + 2